

ЯК ДЕМОКРАТ БАЙДЕН НАСЛІДУЄ РЕСПУБЛІКАНЦЯ РЕЙГАНА

Рік тому ми всі нетерпляче розраховували на американську превентивну допомогу в протидії майбутній російській агресії. Але звітти особливого відгуку не було. Ми ж гарячково намагалися переконувати заокеанську владу, щоб та якомога швидше зрозуміла, яка загроза нависає над нами. Однак у Вашингтоні не поспішали.

Може тому, що ми ж самі постійно запевняли світ про готовність до будь-яких викликів. І за океаном, знаючи наші потенційні можливості, до певного часу були спокійні. Очевидно, розраховуючи на те, що ми вміло утаємничували виробництво найновішого озброєння, як це було за радянських часів – наприклад, випуск сучасних бронемашин чи танків приховувався виготовленням тепловозів.

Скажімо, хіба Україна нездатна сама забезпечити себе різноманітними ракетами, коли має відповідну базу й високий інтелектуальний потенціал? Чого варті тільки «Південмаш», який за 30 років незалежності за умов належного фінансування міг розробити й запустити у масове виробництво чимало зразків необхідної зброї.

Свою номенклатуру ракетного озброєння може дати Київ, про піонерські розробки якого неодноразово повідомлялося. І якби ми вчасно розгорнули масове виробництво «Стугни», «Вільхи», «Нептун» та інших українських перспективних розробок, то хіба просили б аналогічних озброєнь за кордоном?

А невже ми не змогли б виготовити для себе найкращі в світі танки, адже найпотужніший виробник їх ще з 1930-х років у нас – харківський завод. Якщо саме харківський Т-34 став найкращою бойовою машиною Другої світової війни, то невже для можливих майбутніх баталій ми не готували нової бронетехніки? На парадах демонстрували, наприклад, «Булат»...

А маючи розвинене авіабудування, якому під силу було протягом багатьох десятків років створити цілу серію найбільших літаків у світі й двигунів до них, тепер що, стали неспроможними розробити власну бойову авіацію? Тим паче, що в Україні залишилася в спадок від Радянського Союзу потужна ремонтна база військових літаків – як транспортних, так і винищувачів.

Кільканадцять років тому вся світова преса накинулася на Україну за нібито продані всупереч міжнародним санкціям станції радіоелектронної розвідки «Кольчуга». Значить, ми могли себе забезпечити сучасними і в достатній кількості засобами для виявлення ворожих позицій.

Гаразд, хай до 2014 року всі наші президенти наївно вірили в «братній» російський народ, котрий ніколи не нападе, бо ще й гарантії дав, забравши в нас ядерні боеголовки та їхні носії. Але з окупацією Криму і Донбасу в черговий раз ствердилося, що «Москва сльозам не вірить». Відтак необхідно було готуватися до російського повномасштабного вторгнення. Тим паче, що нібито за спеціальним планом вибухали склади боєприпасів у різних регіонах України, виснажуючи наші стратегічні запаси.

Ніби за помахом якоїсь чарівної палички у нас репродувався запаси зброї, знецінювалися розробки конструкторських бюро Укроборонпрому, дерибанила-

ся земля військових частин, вибухали склади боєприпасів...

То ми збиралися по-справжньому будувати свою державу, гарантом якої завжди є власна збройна сила?

І чому це ми вважали, що за нами пильно не стежать, аби робити відповідні висновки щодо нашої спроможності самоорганізуватися від рядового виборця до керівника держави? І звідки в нас могла бути впевненість, що заокеанський підхід щодо підтримки України багато в чому не змінився протягом останніх сто років?

А тоді він виражався ось у цих словах, які почув відомий галицький громадсько-політичний діяч Володимир Целевич від американців: «Коли справді вас, українців, є 40 мільйонів, і ви не маєте держави, то видно, що ви або не хочете її мати, або є такими нежиттєздатними нездарами, що не заслуговуєте на те, щоб її мати. В обох випадках ви не варті ні нашого співчуття, ні нашої допомоги, бо ми можемо співчувати й помагати лише життєздатним націям і таким, що вміють боротися. Так само не говоріть нам про кривди, які вам роблять пануючі над вами держави. Ми можемо співчувати вам лише тоді, коли ми знаємо, що ви вмієте гідно, відважно і з посвятою боротися з тими, що вас кривдять».

У 1917 – 1921 роках ми справді не змогли організуватися й об'єднатися, тому нас і не підтримали тоді. Але якщо сто років тому в США не зрозуміли значення Української держави для створення політичної та економічної рівноваги в світі, вважаючи її частиною Росії, то тепер ситуація змінилася. За останні сто років американці переконалися, що українці хочуть відродити власну державність – у цьому їх переконала жертвна боротьба Української Повстанської Армії, високий здвиг українського шістдесятництва, державницький чин Народного Руху, який, незважаючи на заклики Буша-старшого не виходити зі складу СРСР, таки добився нового проголошення незалежної Української держави.

Ще більше переконалися сильні світу сього в прагненні українців таки утвердити власну державність їхні Майдани, що стали прикладом для всіх народів у боротьбі за право бути господарем на своїй землі. Тому, коли за океаном остаточно зрозуміли, що Москва серйозно готується до загарбницької війни в Україні, то вирішили підтримати нас, почавши регулярно постачати розвідувальну інформацію.

Уважно вивчивши реальний стан справ в Україні, тамтешні аналітики переконали своє керівництво в тому, що наші Збройні Сили навряд чи зможуть відбити планований бліцкриг росіян. Нам відводили на можливий спротив хіба що кілька днів, відтак розраховували вже на розгортання партизанської війни на окупованих Московою територіях.

Щоправда, Захід був дещо збентежений заявою міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби, котрий 31 грудня 2021 року заявив, що ми будемо чинити опір новій агресії. Цілком можливо, що саме це змусило Захід виділити для України деяку частину оборонних засобів. Однак навіть превентивних економічних санкцій, котрі могли б зупинити агресію Росії, не було застосовано, при цьому хіба що регулярно висловлювалася стурбованість.

І тільки тоді, коли США та їхні партнери стали свідками героїчного, можливо, незбагненого для них масового спротиву українців агресору з першого ж дня широкомасштабного російського вторгнення, вони вже не могли залишити нас сам на сам з підступним ворогом-«братом». Відтак вирішили скористатися ситуацією, щоб здійснити те, що належить зробити за нинішньої ситуації справді наймогутнішій країні планети, що водночас є і символом демократії.

Тобто, за океаном визнали й підтвердили свою позицію столітньої давності, що нині українці стали тією нацією, яка здатна постояти за себе, а тому їм треба допомагати. Тим паче, що США ще й підписували Будапештський меморандум 1994 року про нібито ж гарантії Україні за відмову останньої від ядерного арсеналу.

І коли нас турбують уповільнені темпи вкрай необхідної сьогодні військової допомоги – від Луганська до Львова ллється наша кров і руйнується інфраструктура – мусимо врахувати важливий момент: у подібній ситуації Захід опинився вперше. Після Другої світової він не має досвіду розв'язання проблем збройних конфліктів за нинішніми масштабами в Україні. Тільки так можна розуміти обережну позицію нинішньої адміністрації у Вашингтоні негайно передати нам потужне наступальне озброєння – боязнь не спровокувати Третю світову війну, наслідки якої непередбачувані.

Досвіду в розв'язанні таких проблем у Президента США Джо Байдена не було. Ніхто з його попередників не залишив йому в спадок ретельно опрацьований план, як діяти на випадок широкомасштабного вторгнення росіян в Україну, якій та ж Москва також гарантувала за передачу їй ядерної зброї територіальну цілісність і непорушність кордонів.

Але в США був приклад успішної діяльності Президента Рональда Рейгана, який зумів доволі віртуозно по-

хоронити імперію зла, називаючи так Советський Союз. Методика цього процесу була розроблена Рейганом ретельно, і її автором успішно втілена в життя поступово, коригуючись час від часу. І все це відбувалося природним шляхом на очах усього світу.

Саме досвід Рональда Рейгана, як на мене, і надався нинішньому господареві Білого дому у Вашингтоні для того, щоб поступово, залучаючи світову спільноту, дотиснути керівництво Російської Федерації до капітуляції, вміло використовуючи тактику й стратегію свого великого попередника. А це може вплинути і на так звану монолітність Російської Федерації, як раніше трапилося з СРСР.

Відтак у майбутній перемозі України над Російською Федерацією чітко простежується творче наслідування Джо Байденом тактики й стратегії Рональда Рейгана у розвалі Советського Союзу. Але на відміну від каденції президента останнього, нині гаряча фаза російсько-української війни, під час якої Україна втрачає своїх кращих синів і дочок, а що найболючіше – безневинних дітей.

А ще важливо, щоб Захід до кінця зрозумів нарешті, що Україна захищає його поки що своєю кров'ю. Більше того, він має усвідомити також, що за його нерішучості в подальшій підтримці українців йому самому доведеться оплачувати своє майбутнє вже своєю кров'ю.

Ось чому, перебуваючи в надзвичайно складних умовах, – у збройний конфлікт на теренах України, який розв'язала Російська Федерація, вже втягнулося прямо чи опосередковано понад 50 країн світу! – Президент США Джо Байден має виявити особливу рішучість у підтримці українців – так, як захищав би своїх громадян. І тоді залишиться в історії гідним послідовником Великого Рональда Рейгана.

Володимир СЕРГІЙЧУК,
доктор історичних наук, професор